

Oponentský posudek na diplomovou práci Jolany Typltové

Regionální diferenciacie ekologického zemědělství v Česku

Oponent: Ing. Marie Trantinová Ph.D.
Září 2011,

Zvolené téma a význam práce:

Diplomová práce Jolany Typltové je zaměřená na důležitá poznání, která se zabývají faktory limitujícími rozvoj ekologického zemědělství, zejména geografickým rozložením v ČR. Analýzy tohoto typu mohou podpořit efektivitu a objektivitu podpor ekologického zemědělství, mohou pomoci pochopit vývojové trendy, které jsou využitelné pro politická rozhodnutí a nastavení podpor po roce 2013.

Struktura práce:

Posuzovaná diplomová práce má rozsah 96 stran včetně abstraktu v češtině a angličtině, seznamu zkratk, seznamu tabulek, seznamu obrázků, seznamu použité literatury, seznamu zdrojů dat a příloh. Práce je rozdělena celkově do osmi kapitol (Úvod, Metodika práce, Ekologické zemědělství, Ekologické zemědělství v ČR, Regionální diferenciacie EZ v Česku, Závěr, Seznam použité literatury, Přílohy). Kapitoly 1 – 5 obsahují subkapitoly. Struktura práce není zcela vyvážená, například metodika práce není systematicky rozpracovaná, v kapitole 2.3. Vlastní šetření a tak není zcela zřejmé, jak autorka postupovala, aby naplnila cíl a vypořádala se s čtyřmi hypotézami. Některé postupy jsou představeny až v kapitole 6. Závěr. Přehledněji strukturovaná by měla být i část výsledků, kde chybí tabulková část a některé důkazy pro některá tvrzení, která se objevují v závěrech (posouzení vlivu svažitosti, střední nadmořské výšky). Na druhé straně je velmi podrobně rozvedená kapitola 3 a 4, kde však není dále v práci větší vazba na hypotézy, což působí celkově spíše chaoticky.

Obsahová úroveň práce:

Autorka se v diplomové práci zabývá především analýzou faktorů ovlivňujících rozložení a rozvoj ekologického zemědělství. Jistou předností práce je sběr vlastních dat a zpracování v GIS. Je velká škoda, že nebyly k tak rozsáhlé databázi EZ dobře rozpracovány další faktory, přitom je řada z nich dostupná a jak autorka uvádí, mohou mít významný vliv na geografické rozmístění EZ. Zajímavé také bylo provedené vlastní šetření biopotravin v supermarketech, které ale však nebylo zasazeno do kontextu práce. Z přírodních podmínek nebyl vytižen např. land use, ekologická stabilita území (zmínka o svažitosti a nadm. výšce nebyly uvedeny ve výsledcích, pouze byly komentované v závěru). Za socio-demografické ukazatele mohly být zvoleny alespoň vzdělanostní struktura obyvatel, průměrný příjem, struktura obyvatelstva, přítomnost větších měst apod. Diplomová práce měla dobře zvolené téma, ale nebyly dostatečně potvrzeny či vyvráceny některé hypotézy (zejména 2 a 3).

Úroveň práce s literaturou:

Při práci s literaturou se autorka zabývala spíše přehledem, co která práce obsahuje, nikoliv diskuzí názorů z uvedených publikací, jak by se dalo očekávat u diplomové práce a konečně i z názvu kapitoly 2.1. "Diskuze s literaturou". Bezespору však množství a kvalita zvolené literatury se vztahuje přímo k tématu práce, literatura byla citována i v dalších kapitolách (3 a 4). Autorka prokázala, že je schopna se orientovat v literatuře a nalézt v ní ty nejpodstatnější souvislosti.

Jazyková a grafická úroveň práce:

Autorka je formulačně poměrně zdatná, tudíž je práce po jazykové stránce dobrá a čtivá. Obsahuje několik překlepů. Pokud jde o grafickou úroveň, je spíše průměrná a více by zasloužila přehledné popisy, srozumitelné legendy, pokud grafy uvádí více hodnot, tak všechny příslušné osy. Práci chybí výsledky v tabulkové formě.

Nedostatky a sporné aspekty práce:

Diplomové práci chybí diskuze, kde by se možná uplatnil systémový výtah z rozsáhlé pasáže kapitoly 3 a 4. V textu výsledků se obtížněji rozlišují nejpodstatnější fakta a souvislosti od těch méně podstatných. Vznik a zánik podniků nebyl zjištěn, úvaha, že když roste jejich počet, tak pravděpodobně nezanikají, je postavená na vodě. Celkové zjištění autorky v závěru, že „EZ je celý komplex charakteristik podmíněných faktory“, je velmi obecný a nic neříkající, jistě by zvolené téma zasloužilo minimálně podtrhnutí těch nejdůležitějších z mnoha faktorů, případně posouzení trendů, zda například nedochází k selhání zemědělské politiky při rozvoji EZ na trvale travních porostech, v LFA apod. Autorka uvádí v závěru, že došla ke zjištění, že není provedeno žádné statistické šetření, které by se zaměřilo na průměrnou útratu za biopotravinu a objem prodaných biopotravin. Doporučuji autorce některé veřejně přístupné studie na internetu „Statistická šetření ekologického zemědělství“ (ÚZEI), ročně zpracovávané pro potřeby MZe, kde je celá řada podkladů, velmi dobře využitelných pro upřesnění autorkou stanovených hypotéz. Dále jsou zajímavé informace na téma spotřeba biopotravin v diplomových pracích MUNI, JČU, v „Bioměsíčníku“ (Pro.Bio), zejména autora článků Mgr. Tomáše Václavíka, který se tématem biopotravin zabývá.

Celkové hodnocení práce:

Jedná se o práci spíše podprůměrné úrovně, jejíž sepsání nesporně vyžadovalo úsilí a současně i zápal pro věc. Autorce se však nepodařilo proniknout do hloubky zvoleného tématu a přinést adekvátní důkazy k jednoznačnému vyvrácení nebo potvrzení postavených hypotéz.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práce splňuje nároky kladené na zpracování diplomové práce, nelze ovšem říci, že v nejlepší kvalitě. K obhajobě ji doporučuji